

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 fittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde **Aron**, Szabó **Sámuel**, Szentgyörgyi **József**, Vörös **Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A vasárnapi ismétlő tanítás, gazdasági szempontból. G. S — A tenyészbikák istállózása. Berde Ferencz. — Valami a szőlőkarókról. Molnár Lajos. — Kanczák fedeztetéséről. Ébner Sándor. — A szőlőtörköly haszna. Rösler Károly. — Tavasi vetés. — A földmívelési dotatió emelése. — Méncsikók vásárlása. — Gyümölcsfa árverés. — Vid. gazd. tudósítások: Rodna, Dicső-Szent-Márton. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

A vasárnapi ismétlő tanítás, gazdasági szempontból.

Régebben a földmives gazda tanulás nélkül is jól megélt s e mellett még némi vagyonkát is tudott szerezni magának; ámde újabb időben a körülmények nagyon sokat változtak. A népesség szaporodásával a földbirtok napról-napra keskenyebb parcellákra hasítottatik. Az állam rendezésével az adók, közterhek; a miveltég előhaladásával az emberi igények folytonosan növekednek. A közigazgatási, jogi és társadalmi viszonyok nagy átalakulása következtében tehát, jelenleg a földmivesgazdának hasonlíthatatlanul sokkal több ismerettel kell birnia, mint birt a mult idők gazdája és ha értelmi tekintetben s vagyoniilag is nemcsak becsülettel megélni, hanem előbbre is akar haladni — már pedig önfenntartása érdekében kell, hogy akarjon — úgy nem csekély mértékű ismeretet kell megszereznie, szóval: kell, hogy tanuljon, mert különben e gőzkorszak, rohanó haladásában készületlen találja s hoz a nyakára egy falaka idegent, kik birtokától, kenyerétől is megfosztják.

Nehogy valamely nagy- és középbirtokos sértve érezze magát — kijelentem, hogy a fentebbi sorok főleg és különösen az alsóbbrendű földmives gazdák értelmi állapotára vonatkoznak; mert e kisbirtokú, szapora, szegény osztálynak a jelen időben az élet sűrű rovatálai közepett rendkívül nagy szüksége van a képzettségre.

De fájdalom! épen a jelen időben midőn a mindennapi életnek — ennek az állandó végrehajtónak — oly rovatalt kell fizetni, nagyon el van hanyagolva a földmives néposztály annyira szükséges ugy elemi, mint gazdasági miveltése. Hogy erről meggyőződjék; a ki nem hiszi, vessen csak egy futó pilantást a köznép serdülő ifjuságára.

A falusi gyermek az iskolát már 12—13 éves korában elhagyja, azon gyöngye korban, midőn még legjobb esetben is irás, olvasás s gyenge számolásnál egyebet semmit sem tud. Azon könyvet, melyből a gazdának leginkább kellene tudnia olvasni, a természet nagy könyvét nem nyitják föl előtte. Az iskolából való kilépés utáni idő, rendszerint kárba vész, mert az apa meg van elégedve, ha fiát kénye-kedve szerint dologra hajthatja s eszeágában sincs, hogy őt többre taníttassa, mint a mennyit ő maga tud. Könyvek használatáról többé szó sincs vasárnapi iskolák nincsenek, vagy ha van is vagy egy, abba nem jár senki, vagy ha igen, abban egy betűt sem tanítanak, a mire okszerű gazdának szüksége volna és így végre, midőn az ifju évekkkel önálló gazdává nő fel — az egyszerű napszámosi kézfogásokon kívül egyebet semmit sem tud; nincs fogalma gépekről, javításról, szepítésről, sőt nagy része ellefejtí azt a csekély olvasás, irás és számolásbeli ismereteit is, mit az iskolában tanult s ennek szomorú következése azután az, hogy a tudatlanság nyomorában tengődve éli át az életet, gyakran alig birván ki-izzadni a mindennapi ruha- és kenyérszükségletet is. Az elhanyagolt előélet ilyen Parlagi Jancsiából az után nemhogy jóra való földmives gazda, de még alkalmas cseleléd sem válik.

Ha reá gondolunk ama tagadhatlan igazságra, mely szerint az emberi társadalomra és államokra nézve legfontosabb, legnélkülözhetlenebb üzlet a földmiveltés és az ipar legnagyobb részben az alsó néposztály kezében van s ennek a földmiveltő osztálynak nevelése végtelenül el van hanyagolva: önkénytelenül azon meggyőződésre, elhatározásra jutunk, hogy e

bajon segíteni kell. Segíteni lehet pedig a már lendületet vett népnevelés közben nagy mérvben az által is, ha a falusi népiskolákban vasárnaponként bár egy-egy órai ismétlődő tanítások országosan életbeléptetnek.

Erre úzve két fontos tényező lenne szükséges.

1-ör. Jóakaró s erélyes intézkedés a magas kormány részéről, úgy a különböző valóságfelekezetekhez, mint az összes közgazdagsághoz. Midőn az ujonczállítás, adóbehajtás s más az állam szervezetében lévő sokféle szövényes ügy elintézésére oly szigorú rendszabályok állanak fenn s pontosan exequáltak, ugyanakkor felsőbb rendeletből a lelkeszi-kar, tanfelügyelők és szolgabírák miért ne gondoskodhatnának erélyes buzgósággal arról is, hogy a népoktatás terén a vasárnapi iskoláztatások felállítassanak s pontosan megtartassanak? Ha a nép terheinél szigorúak vagyunk; erélyeseknek kell lennünk annak javára is, első sorban s közvetve az állam érdekében. Szigorúan kellene felvigyázni arra, hogy a népiskolát elhagyott 12—14 éves növendékek vasárnaponként tovább is iskolába járjanak egy-egy órára, hogy ismételve a már tanultakat s a természettudományok mezéjén újabb ismereteket szerezve az oly végtelenül szükséges gazdasági szakképzettségben is oktatást nyerjenek s előrehaladjanak. És pedig, hogy a földműves ifjúsága vasárnapi iskolákban időszzerűleg s jövő élethivatásának megfelelőleg képezthessék, képezni kellene azt a gazdaság különböző ágaiban, főleg az állat- méh- és selyemtenyésztésben, növény és gyümölcstermesztésben s borvidékeken a szőlőművelésben stb.

Erre nézve második fontos tényező volna, hogy a néptanítóknak a vasárnapi iskoláztatásnál kötelezőgökké tétessék a gazdasági tanítás. És ha a jelenlegi tanítók nem bírnának ilyen ismerettel, a közoktatási ministeriumnak csak egy szavába kerülne, hogy a tanító-képezdékben a tanfolyamba fölvetessék egy kis toldalék, mely szerint a jövőbeli néptanítóknak a gazdaságból s az azzal szorosán összefüggő földisméből, földművelési vegytanból, állattenyésztésből stb. rendes előadások tartassanak.

A közoktatási ministeriumnak az országos gazdasági egyletekkel egyetértve kellene pályázat útján a vasárnapi ismétlődő iskolák számára népszerű és könnyen fölfogható gazdasági olvasó könyveket szerkesztetni.

Azonban meggyőződésünk szerint — miután a természettudományokra újabb időben nálunk is a réginél nagyobb figyelem van fordítva — úgy hisszük, hogy a gazdasági tanítással összekapcsolandó vasárnapi ismétlődő iskoláztatásnak nem lenne akadályára sem a fennérintett alkalmas tanító erők, sem az olvasó könyvek hiánya. És még csak azt vagyunk bátrak újból is hangoztatni, hogy vajha a kezdeményezés felsőbb helyen minél előbb s minél erélyesebben elrendeltetnék!

Midőn ezelőtt alig 10 évvel Alsó-Ausztriában a vasárnapi ismétlődő iskolákat felállították, egy 23 helységből álló körületben gazdasági tanításra alkalmasnak csupán csak két ta-

nitót találtak, kiket aztán tanításukért országos alaphól s az ottani gazdasági egylet pénztárából 100—100 forinttal jutalmaztak.

A két jeles néptanító jó példája által más tanítók is fölkelkesülve, már a második évben három-négy annyi képes tanító állott elő s most már minden valamirevaló helységben életbe van léptetve a vasárnapi ismétlődő iskola s a gazdasági tanítás. Így lenne ez nálunk is, különösen, ha a hazafias gazdasági egyletek s a földművelési ministerium az oly néptanítókat — kik magokat kitüntetik — pénzbeli jutalmakban részesítené.

G. S.

A tenyészbikák istállóása.

A községi tenyészbikák intézményének törvényes szabályozásáról még csak a program teszt említést s már is egész legiója a gazdáknak egyet érez, egyet lát és egyet beszél s ez az egy: szarvasmarhatenyésztésünk ügyének jobb irányba való terelése és tovább fejleszthetőségének megkönnyebbitése.

A mint tudjuk szabályozva volt ez ügy és szabályozva van az ma is annyiban, a mennyiben kormányunk minden egyes község elé kiírta a tartandó tenyészbikák milyenségét, mennyiségét és használati idejét. De midőn az idő beszámolt — kitünt, hogy az eredmény közel sem felel meg annak a várákozásnak, mely ez intézményhez köttetett.

Mert ha van olyan község, a mint kell is, hogy legyen nem egy széles Magyarországon, — mely eleget teszen a fennírt kívánalmak mindenikének; annál kevesebb van olyan, mely tenyészbikáit a tenyészidő alatt megfelelő tartásban részesítené. A legtöbb községben egy kaptára vannak szabva a tartás módozatai s a takarmányozási rendszer, a nyári éhezlet és téli koplaltatás.

Leit legyen tehát a beszerzett tenyészállat akár milyen szép, erőteljes és a legjobb koru, de ha reggeltől-estig az ugaron sétál, az éjszakát pedig a falu valamely utcza szögletén, vagy kedvezőbb esetben egy üres akolban kéaytelen átheverni, attól a bikától aztán a tehének is békén legelészhetnek és bömbölésével a pásztor édes álmát sem sokat zavarja. Ezen eljárás inkább nevezhető állatkinzásnak, mint tenyésztésnek és ilyen tartás mellett használatot várni az állattól képtelenség volna.

E sajnos tapasztalata a közelmúlt egynehány évnek hozta magával azt a perczet, melyben abbéli reményünk, hogy szarvasmarhatenyésztésünk felkaroltatik, megerősült.

Hálátlanságot követnénk el, ha mindezeknek daczára is jelenlegi intézményét kormányunknak elitelnők. Nem, sőt abban a jó reményben élünk és annak a hitünknek adunk kifejezést, hogy e jelenlegi intézmény ki fog egészíttetni egy olyan toldással, mely magába foglalja a tenyészbikák mikénti gondozását és ápolását is. Hogy aztán jó gondozás és megfelelő ápolás csak istállón tartás mellett érhető el, az magától értetik.

Az istállóási rendszer keresztül vitelének lennének ugyan némi akadályai, de ha még egyszer akkorák volnának is azok, a haszon, mely abból első sorban is reánk és azután országunkra hármanék, teljesen ellensúlyozza s felülmulja.

Hisz nem kezelhetné-e maga a község kaszálót, (mert ez van minden községnek) vagy azokból legalább annyit, a mennyi tenyészállatai évi fenntartására elegendő volna? Mint jogi személy épen úgy kezelhetné azokat, mint bármely magán gazda. S evvel aztán nemcsak az lenne elérve, hogy nem kellene 25—30 forintot fizetni egy tenyészállatnak egy téli éheztetéséért és nem bitorolná egyik-másik községi képviselő potom haszonbér mellett a község kaszálót, hanem példányképiül állana az egyes gazdák előtt s megkedveltené azokkal is az istállózási rendszert. Még egy akkora istálló építésében sem szegényednék bele egy község sem, mekkorában tenyészállatai kényelmesen elférnek. Fogadna a község egy alkalmas felügyelő cselédet, a ki rendesen etesse, itassa, takarítsa és szöketés alkalmával kibocsássa, meg bekösse az állatokat. A trágyát gondosan összegyűjteni s a használt kaszálókra évenként kihordatni volna a leggazdaságosabb és példaadóbb eljárások egyike. Mindezekre aztán a község feje, a bíró gyakorolna szigorú felügyeletet.

Áthághatlan akadály, a mint látjuk, nincs és ha még is előadoá magát valami, az nem származhatnék egyébből, mint abból, hogy közös jószággal van dolgunk, a minek pedig nálunk túros szokott lenni a háta.

Lássuk az istállózás rendszeréből eredő hasznokat:

a.) Miután rendes takarmányozás és megfelelő ápolásban részesülne minden tenyészbikája a községnek, a szarvasmarha évi szaporulat is kedvezőbb arányt mutatna, mint van az jelenleg. Példának okáért: most ha van 100 darab tehén után 40—50 darab borjú (annak is fele csenevész bikától), meg kell elégednünk az eredménnyel; ellenkező esetben 70—80 darabra bizton számíthatnánk. Már magában véve e szaporulat-nagyobbodás oly argumentum, mellyel szemben minden az istállózási rendszer ellen felhozható érv elenyésző kisebbségben marad.

b.) A szöketésnél maga a gazda is jelen lehetvén, tetésze szerint választhatja meg a kibocsátandó apa-állatot. Ez is felette nagy nyereség a gazdára nézve, mivel az apa és anya-állat teste közötti arányt szemügyre vevén, sok olyan bajt kerül ki, melyek ellenesetben komoly következményeket vonnának maguk után. Valamint pontosan tudja a szöketés napját s ennek alapján aztán számíthatja az ellésnek ha nem is napját, de legalább hetét.

c.) Maga a felügyelő cseléd is vezetvén hágatási naplót, a vevő nem leend oly könnyen rá szedhető, mint az időnkben fájdalom igen gyakran megtörténik. Ez esetben módjában lenne a vevőnek nemcsak arról szerezni biztos tudomást a hágatási naplóból, hogy valósággal megfolyatott-e ez a tehén és ha meg, mikor? hanem egyuttal megtekintheti az apa-állatot is, mellyel a szöketés történt. Sőt ha távolabb fekvő helység vásártára menne az eladó teheneivel, vilhetne magával községi bizonyítványt, mely bizonyítvány a hágatási naplóval tökéletesen összevágó lenne.

d.) Az istállózás mellett nem leend kénytelen a község minden évben egy-két jó karban levő tenyészbikát vágóhidra állítani s helyébe mást venni. Nálunk pedig ez rendes dolog.

Leggyakrabban jön elő az az eset, hogy a bika már az első nyáron döfös lesz. Miután pedig hamis bikát a mi korlátolt észjárásunk szerint csak vasvillával való megijesztés által lehet szelidíteni, addig ijesztgetjük, míg öszre vagy megvakul, vagy megsántul és akkor leüttetjük. Lehet az a szegény jószág olyan jámbor és türelmes, mint akár a bárány, de ha egyszerű kétszer végig megy a falun, — követve egy csoport vásott gyerektől, a kik ütik, míg hozzá közelíteni lehet s azután dobálják — védelmeznie kell magát és később, midőn nincs szükség reá, még akkor is védelemre kel.

És végül, ha tekintetbe vesszük még az évenként fellépő különféle ragályos és járványos betegségeket, melyeknek kiapadhatatlan forrása a közös legelő; akarva — nem akarva el kell ismernünk az istállózás behozatalának hasznát és szükségességét. Valamint arról is meg kell győznünk magunkat, hogy ennyi rosszat községeinkből eltávolítani s annyi jót azok helyébe átplántálni nem képes más, mint a kilátásban helyezett kormányintézkedés és községeink élethajójának hivatott kormányosai, kiknek hathatós befolyásoktól függ a földnépének jövő boldog vagy boldogtalansága, mert nem ok nélkül mondja Engelbert: „Üdv azon községnek! melyben annak előjárósága a közjólétre törekedik!“

Berde Ferencz.

Valami a szőlőkarókról.*)

Akárhányszor látjuk, még pedig ép a rendesebben kezelt szőlőkben, hogy a karókat minden szüret után kiszedik s minden tavasszal újból beverik.

Ha ez az eljárás csak a kiszedés és beverés költségével szaporítaná a szőlőmivelés különben is elég magasra rugó költségeit, még hagyján volna; de mikor maga a karó is sokkal gyorsabb elhasználásnak van a kezelés illetén módja által kitéve: akkor valóban komolyan megfontolandó, hogy azon előnyök, melyek az évenkénti kiszedéssel talán járnak, nincsenek-e ellensúlyozva a nagyobb hátrányok által.

Ha pedig erre a térre lépünk, azt fogjuk tapasztalni, hogy a kiszedésnek csak egyetlen egy s nagyon kérdéses előnye lehet, még pedig csupán csak bizonyos vidékeken: azon előnye t. i. hogy a kiszedett s kecskelábakra helyezett karóból a tél folytán talán nem vész el annyi, mint a helyben maradtból.

A hátrányok azonban szembeszökők. Hány karó törik el a kiszedésnél még óvatos felhuzás mellett is, a mely helyben hagyva még pár évig kibirta volna és hány törik el ismét beveréskor! Ezenkívül nem utolsó tekintetet érdemel azon kártétel sem, melyet a karó az újabb beverés alkalmával a szőlőgyökérzetében okozhat.

Részemről tehát határozottan a karók helybenhagyását pártolom s ajánlom s a midőn ezt úgy a munka, mint az anyag költségei kiméltése s így a mivelés olcsóbbá tétele tekintetéből teszem, szükségesnek tartom az utóbbi t. i. az anyag kiméltése

*) Bár inkább a Királybágyóntuli viszonyokat tartja szem előtt mégis adjuk e gyakorlati értékű cikkkecskét. Sz. erk.

sében még tovább menni. Indokolja ezt különösen a karók évről-évre magasabb ára, mely hova-tovább oda fogja utalni a szőlős gazdát, hogy az egyszer beszerzett anyagot mentől több évre használható állapotban tartsa meg.

A mikor ugyanis a keményfa karónak darabja ma már 2·5 krba, egy hold szőlő szükséglete tehát 16—24 frtra rug: nem lehet közönyös, hogy ezt az anyagot öt vagy tíz évig használhatjuk-e? vagy is, hogy — a tőke kamatját nem is számítva — szőlőnk holdját csupán a karó költségéből évenként 3—5 frt, avagy ennek csak fele terheli-e? mert az bizonyos (habár e részt tüzetes kísérletekre nem is hivatkozhatom) hogy okszerű előkészítéssel a karó kétannyi ideig tarthat, a midőn az előkészítés költségei darabonként legfeljebb $\frac{1}{2}$ krajczár-ra rugnak.

Eddig a szőlőkarók tartósabbá tételére főként két módot alkalmazott a gyakorlat; a pörkölést vagy szenesítést és a kátrányozást; ujabban azonban a két módszer egyesítését tapasztalták legelőnyösebbnek s annnyival is inkább, mert a költség e kombinált eljárás által számbavehetően különben sem nevededik.

Ha a szőlőkarókat előre meghegyezzük s teljesen elkészítjük, akkor nem kell egyéb, mint a szőlőben helyben a karóverés megkezdése előtt pár nappal egy üstöt felállítani, azt köszénkátránnyal félig megtölteni (hozzá egy kevés szurkot is adhatván) s alá tüzet rakni. A karók forgácsa majdnem teljesen kiadja a szükséges tüzelőt s a tüznél először az egyes karók alsó végeit fogjuk mintegy 60—65 cm. hosszúságban gyengén megpörkölni, azután ugyanazokat az üstbe rakni. A pörkölés és kátrányozásra 5 perczet számítva 10 darabonként, egy nap alatt legalább 1000 darabot ellehet készíteni s az így elkészítetteket másod vagy legfeljebb harmadnap beverni. Ha a kátrány közé egy kis szurkot teszünk, hamarabb szárad.

Érdekes volna megtudni, vajon nincs-e a kátrányozott karóknak oly hatásuk, hogy a rovarokat a szőlőtövéből elriasszák? mert hogy a rovarok nem szivelhetik, az tény. Utoljára még valami phylloxeraellenes szert fognak felismerni.

Molnár Lajos.

Kanczák fedeztetéséről.

Szabálynak tekintendő, hogy csak négy éves kanczák bocsátassanak mén alá, fiatalabb, kellően ki nem fejlődött, rossz állapotban lévő, átöröklő hibával s aránytalan testalkattal bíró kanczák egyáltalában vagy legalább állami ménekkel nem fedeztetethetők.

A mént kívánó kancza nyugtalan, gyakran nyerit, iparkodik más lóhoz közeledni, farkál felemeli vagy félre tartja és oly állásba helyezkedik, mintha vizelleni szándékoznék. Mihelyt e jelek mutatkoznak, a kancza ménhez vezetetik. A fedezési actus bevégezése után a kancza megjártatandó.

Hogy létesült-e fogamzás, csak kilenczed napra tudjuk meg, midőn a kancza ismét ménhez vezetetik. Ha a mént fel nem veszi vagyis elrug, akkor tovább nem erőltetjük. A próba és netáni fedeztetés minden kilenczedik nap megkísérlendő és folytatandó.

Az első elrugás után a további kilenczed napi próbáltatás el nem mulasztandó, mert gyakran megesik, hogy harmadik-negyedik kilenczed napra megfordul és ismét fedezendő.

A kilenczednapi próbáltatás elmulasztásával a kanczák néha elrugnak a nélkül, hogy fogamzottak volna.

Fedezés után a kanczát ugratni vagy nehéz munkára szoritani nem helyeselhető, úgy megrovandó azon eljárás is, ha némely tulajdonos kanczáját erőszakkal hágatja meg. Ez esetben a kancza és mén sérülést szenvedhet, fogamzás nem létesül, hanem pénz és időpazarlás által károsodik a mén- és kanczatulajdonos.

Fáradt, meghajtott, kiizzasztott kancza, csak kellő pihenés után fedeztethető.

A vemhesség kezdetén, de később is a kanczák tulerős munkára, futásra nem kényszeríthetők, mert elvetelés által károsodunk.

Csak czélszerű és elég tápértékkel bíró takarmányadagok mellett fejlődhet a leendő magzat és lesz szülés után anyjának elegendő és egészséges teje.

Megemléendő, hogy a kancza lábáról fedeztetés és ellés előtt a patkók leszedetnek, nehogy a mén vagy utóbb a csikó megsértessék.

Ebner Sándor.

A szőlőtörköly haszna.

A borok egyszerű kezelése mellett, a törkölyt kiveszik a sajtóból, vízzel keverik és egy kis szőlőcukrot hozzá adnak, mi által az egész tömeg újra erjed; ezen eljárással egy közepes bort nyerünk, mely gyenge ugyan, de élvezhető, savanykás itallal szolgál. Legtöbb esetben a törkölyből pálinka készül, mely, eltekintve underítő szagától, nagyon részegítő, a bor destillációjából nyert cognacnál jóval részegítőbb. A törköly kifőzésénél ügyelnünk kell arra, hogy ne legyen rothadt, ha pedig a kád vagy hordóban megromlott volna, ezen romlott részét eltávolítjuk és csak is a tiszta törkölyt tesszük üstbe, mert eltekintve attól, hogy a pálinkát minő- és mennyiségileg gyengíti, még az egészségre is károsan hat.

Némely helyeken eczetet készítenek a törkölyből, mi célból a levegőnek kiteszik, vízzel és kevés borral leöntik és azután kisajtolják — az ily módon nyert eczet igen jól használható. A francziák még ebből is kereskedelmi czikket állítanak elő, a törköly közé rézlemezeket helyeznek el, ezek oxidálódnak, mi által egy igen szép — de mérges — zöld festék jön létre, mely a kereskedésben „francia zöld festék“ név alatt ismeretes.

A törkölypogácsa — ha magvától megtisztítjuk — takarmányul is igen jól értékesíthető; a majorságnak adva ügyelnünk kell, hogy a törköly ne legyen penészes vagy rothadt.

Ritkán jut a gazda oly helyzetbe, hogy a törkölyt azonnal felhasználhassa, hanem rendszeren hordókba vagy kádakba teszi, jól ledöngöli és agyaggal jól betapasztja, mi által a levegőtől és eczetesedéstől óva van; ha repedések támadnak, eczetet azonnal betapasztja.

Némelyek a törkölyt elégetik: 500 klgr. törköly 60—65

klgr. hamut ad, melyből 14—15 klgr. száraz hamuszir lu-
gozható ki.

Trágyának a törköly szintén nagyon jól értékesíthető,
más trágyaanyaggal összekeverjük és ha elrothadt, vele sző-
lönket megrágyázzuk, mi által sok, a szőlő talajából elvont
rész visszapótolatik, legtöbbet még a venyige trágyája is pó-
tol, azért ezt is legjobb rothadásnak engedve inkább trágyául,
mint tüzelőül használni.

A törkölynek száraz destillatiója által, világító léget is
nyernek, mely a kőszén gázt felülmulja, mert erősebb és fehér-
ebb lángot ad; a hátramaradt hamu „frankfurti fekete festék”
név alatt ismeretes.

Rösler Károly.

Tavaszi vetés.

A gazdasági tudományok, mint más tanok, folyvást fej-
lődnek. A fejlődést a tapasztalás nagy mértékben segíti elő, de
csak úgy, ha nem ragaszkodunk csökönőse a az eddigi rend-
szerhez, hanem az újabb tapasztalatoknak helyet adva, azt kö-
vetjük, mit jónak ítél maga az érett ész is. Régi közmondás,
hogy az őszt porba, a tavaszt sárba kell vetni; ezt ugyan a
gyakorlott gazdák nem veszik így szószerint, mert tudják azt,
miként nemcsak sárba, de nagyon lágy földbe történt vetés
sem sikerül úgy, mintha a föld becsületesen bemiveltetik, pe-
dig e lágy földben jó munkát lehetetlen tenni.

Eme közmondás szavai inkább oda céloznak, hogy a
tavaszi vetéssel sietni kell, ezt addig kell végrehajtani, míg a
földnek nedvessége van, hogy a mag mielőbb kibujhasson s
erőbe vegye magát, mert a mi éghajlatunk alatt gyakori a szá-
raz tavasz, mi által a vetések fejlődése annyira gátolva van,
hogy ha csak május eleje nem esős; a május végével vagy ju-
niusban bekövetkező esők sikeretlenek maradnak, mivel ek-
kor már elsatnyulnak a tavaszi vetések.

A korai vetés kedvéért azonban nem szabad a föld tö-
kéletes megmivélését elhanyagolni, mert ez az alapja a jó ter-
mésnek. Az előrehaladt külföldi gazdák tavaszi vetések alá,
épen mint az őszié alá, 3-szor szántanak, nálunk csak na-
gyon rendezett gazdaságban kétszer, többnyire pedig egyszer.
Hogy lehet azután bő termést várni a tavaszi vetés után, ha an-
nak földje nincs tökéletesen megmivelve? Szükséges, hogy a
tavaszi vetés alá a föld mindig összettel szántassék fel, nemcsak
azért, mert így a föld tavasszal a másodszori szántás által
jobb megmivélhető lesz, de azért is, hogy a szántott föld
jobb magába veszi a nedvességet, mi által igen javul.

A tavaszi vetésnél épen úgy, mint az őszié is földolog,
hogy a mag kellő mélységre jusson a földbe, vagyis, hogy az
jól be legyen takarva. Ha valaki fáradságot venne magának és
csak néhány négyszögölnyi térségen megolvasná az elvetett
mag mennyiségét és azután, midőn már kalászba ment a ga-
bona, ismét megolvasná a gabonaszárakat, bizonyosan meg-
győződnek, hogy rossz vetés s mivélés után a fele, a kevésbé
jobb mivélés mellett $\frac{1}{4}$ -de elveszett a magnak. Azon mag t. i.,
mely igen vékonyan borítottatik földdel, szinte kihajt, de nem lé-
rén elég tápláléka, vagyis gyökei igen hamar éri a nap és
szárazság, akkor vesz el, midőn már sárba kellene mennie.
Ez pedig mindig magpazarlás, mit azáltal kell elkerülni, hogy

inkább szűkebben vessünk, de jól beboronálni s tökéletesen
földdel borítani iparkodjunk a magot.

Ha a vetés ideje alatt egyhamar esőt nem várhatunk, ak-
kor igen jó, ha a tavasszal vetendő magot, kivált az árpát és
zabot, délután vettetik el és éjjelen át boronálatlanul hagyjuk.
Az éjjeli harmatot, a mag nagy mértékben magához veszi és
ezáltal sokkal gyorsabban és erősebben fog fejlődni. Hogy a
levegőben sok tápanyag van, melyet a növények javokra for-
dítanak, azt nemcsak a tudomány mutatta ki, de erről tapaszt-
talás által is meggyőződtek a gazdák; ezen tápanyagot veszi
magába az árpa és zab (ezek több vonzó erővel bírnak a lég-
nemek iránt, mint a hüvelyes s olajos vetemények) és azért
lesz azután termőbb ily vetés, mint az, mely rögtön beboro-
náltatik. — (Falusi gazda.)

A földmivelési dotáció emelése

az országgyűlés martiushó 21-iki ülésén került napirendre.
Adjuk a rövidre vont tárgyalást, a mint következik:

A bizottság jelentése a gazdaság különböző ágai-
nak emelésére javaslatba hozott 200,000 forint tárgyában.
Wahrmann Mor előadó kiemeli, hogy a pénzügyi bi-
zottság eredetileg 50,000 frtot vett fel. Időközben azonban az
országos gazdasági egyesület és Ráday Gedeon gr. 200,000
frt felvételét kívánta s a bizottság újból tárgyalás alá vevén a
kérdést, a következő indítványt terjeszti elő.

„Szavazzon meg a ház a gazdaság különböző ágainak
emelésére, az eredetileg előirányzott 50,000 forint helyébe
1879-re 100,000 forintot, mely összegből az eddigi intézke-
dések fenntartásának, 30,000 forint a marhatenyésztés eme-
lésére, 20,000 forint más gazdasági viszonyainkat előmozdító
lépések megindítására fordíttassék. A marhatenyésztés emelését
a kormány főleg marhatenyésztésanyag vásárlása által iparkodjék
előmozdítani s ezen tenyész-anyag vásárlásánál nemcsak kizárólagosan a magyar fajra, de tekintettel az országnak sok he-
gyes vidékeire, más külföldi fajokra is legyen tekintettel.

Egyszersmind oda véli utasítandónak a bizottság a kor-
mányt, hogy a jövő év költségvetése benyújtásával, már hatá-
rozottabb formákban jelentse be azon intézkedéseket, melyeket
jövőre a gazdaság különböző ágainak emelésére tervszerűleg
foganatosítani szándékozik, hogy a törvényhozás a nagyobb
összeget indokoltan és megnyugvással a kormány rendelkezé-
sére bocsáthassa.“

Bernáth Dezső az egész összeg megszavazását kéri,
mert ez összes mezőgazdaságunkat emelné és így az adóké-
pességet is fokozná. Korizmiés László pártolja a pénzügyi
bizottság javaslatát: Ráday Gedeon gr. és Szalay Imre a
200,000 frt megszavazását kéri.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! Csak igen rövi-
den és általános szempontból kívánok a dologhoz szólni. A
részletesebb, a szakszerű hozzászólás a tejgazdaság, a borter-
melés körül semmiesetre sem tartozván körümhöz, ezen általá-
nos felszólalásomban legegyszerűbben meg kívánom jegyezni azt,
hogy én a magam részéről azon nézethez, mely némileg Ber-
náth Dezső t. képviselő ur felszólalásában nyilvánult, minthogy
ugyanis az irányban a lecsapolás hasznosításának, valamint

mindennek az állam útján kellene történni, nem csatlakoztam semmi viszonyok közt. (Helyeslés jobbfelől.)

De nem teheti ez azt, hogy az állam segílyt ne adjon bizonyos irányban a gazdaság bizonyos ágainak emelésére. Én bizonytalannal belátom és a kormány minden tagja belátja annak fontosságát, de éppen a ma létező viszonyok közt, midőn bajaihoz és kiadásaihoz az államnak újabb és újabb kiadások jöttek, mondom éppen a mai viszonyok közt nem járulhatnak ahhoz, hogy a költségvetés bármely irányban emeltessek.

De mert éppen ennek fontosságát belátom, magam is kész vagyok hozzájárulni ahhoz, hogy, miképen a pénzügyi bizottság javasolja, ez irányban egy lépés tétessék és ez irányban ez évben is történjék már valamivel több, mint eddig s azt hiszem, nem lehet hibáztatni azt sem, ha valaki azt mondja: én a 200 ezer frtot nem tartom soknak, sőt talán kevés is, de mert nem szabad egy dolgot magában tekinteni, hanem összességét a dolgoknak, részemről megnyugszom abban, hogy ez évben csak ennyi történjék.

Én gondolom, hogy azért nem hibáztatható senki, ha nem egyes gazdasági ágak, hanem az egésznek jólétét tekinti s azt hiszem, nem hibáztathatók azok, kik bár óhajtanának, szükségesnek tartanának többet is, de egyelőre hajlandók beérni azzal, a mit a pénzügyi bizottság javasol. És én a magam részéről is igen kérem a t. házat, hogy annyival inkább ne méltóztassék túl menni a pénzügyi bizottság javaslatán, hanem azt elfogadni, mert én legalább részemről azt hiszem, hogy a gyakorlati eljárás is az: ezen irányban az állam részéről teendő segílyezést megkezdeni, egyelőre ugyan szerény mérvben, de a mely irányban a befektetés a gyakorlatban sikeresnek fog bebizonyulni, azon irányra fokozatosan többet és többet fordítani az állam részéről.

Hogy ez megtörténhessék, arra a pénzügyi bizottság által javasolt összeg most elégséges; a jövő években pedig lehetséges, a t. képviselőháznak módjában lesz az általános helyzeihez képest, azon ágakra, melyekben az eljárás gyakorlatinak bizonyul, a jövő években többet tenni. Most a pénzügyi bizottság javaslatát ajánlom szíves elfogadás végett. (Helyeslés jobbfelől.)

Miklós Gyula sajnálja, hogy Korizmies és Ráday gr. oly gyorsan megváltoztatták nézetüket. Kéri a 200,000 frt megszavazását.

Korizmies László és **Ráday Gedeon** gr. hivatkoznak az időközben beállott eseményekre.

Simonyi Ernő megszavazná az összeget, ha nyíltan ki volna mondva, hogy mely célokra fog az fordíttatni.

Szontágh Pál (nógrádi) csak annyit szavaz meg, mennyit a pénzügyi bizottság ajánl, mert az ezen túl megszavazott összeg nem volna más, mint földmívelési rendelkezési alap.

A többség **Kemény Gábor** b. kereskedelmi minister felszólalása után a pénzügyi bizottság javaslatát fogadja el.

Méncsikók vásárlása az állami lótenyészintézetek részére.

E tárgyban köriratot bocsátott ki a földmívelésügyi ministerium, mely az egy éves méncsikók vásárlását szabályozza s melyet terjedelmes volta miatt sajnálatunkra nem közölhe-

tünk. Felhívjuk a jó minőségű méncsikók tulajdonosait, jó táplálás által iparkodjanak eladó csikóikat oly állapotba hozni, hogy azokat a megyei-lótenyészési díjosztások alkalmával az állam részére felajánlhassák. Meggyőződésünk ugyanis, hogy a legtöbb tennészto jól jár, ha méncsikóit 1 éves korukban 150—200 frtért eladhatja; miután mint mént csak kivételesen nevelheti fel jól, mint heréltet pedig 4—5 éves korában alig értékesítheti úgy, hogy az egyévesért talán elszalasztott 150—200 forintot sajnálnia ne kelljen. Azon felül pedig még a felnevelés esélyeitől, sőt az elhullás risikójától is megmenekül. Mult évben az állam összesen csak 40 méncsikót vett, melyek (két, időközben elhullott darab híján) most töltik be Mezőhegyesen második évüket. Azt halljuk, hogy a mult évben vett csikók jelen állapota azon reményre jogosít, miszerint 50—70 perzentje jó községi apalónak fog 4 éves korában beválni. Ez idén mintegy 100 egy éves méncsikót szándékozik vásároltatni a ministerium s e célból legközelebb felhívta az összes vidéki lótenyészbizottságokat; miszerint a lóteny. díjosztások helyei és napjai iránt mérvadó javaslatokat legkésőbbben f. é. april hó 10-éig beterjeszszék.

A 48 díjosztási kerület közül azonban csak 26-ban fog egyuttal méncsikóvásárlás is tartatni ez évben, u. m. Bács-Bodrogh, Baranya, Bihar, Borsod, Csanád, Fehér, Győr, Heves, Komárom, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis Solt, Pozsony, Somogy, Szabolcs, Szepes, Temes, Tolna, Torontál, Turócz, Vas, Veszprém, Zala megyék területén s azon kívül Erdély három pontján. Reméljük, hogy az idei csikóvásárlásoknak jó eredménye lesz, mert igen fontosnak tartjuk ezen intézmény állandó és sikeres meghonosítását. Ha ugyanis sikerülne évenként 100 jó csikót venni, akkor évenként mintegy 60—70 jó apalovat lehetne a községeknek részletfizetés mellett eladni, mi által a rossz községi ménnek lassan-lassan kiszoríttatnának.

(Vad és vers. lap.)

Értesítés gyümölcsfa-árverésről.

Az erdélyi gazdasági egylet köztelkén (agyagdombutca) folyó évi martius hó 30-án azaz vasárnap délután 3 órán kezdve két tábla körtecsemete lesz nyilvános árverés útján eladásra bocsátva.

A feltételek a következők:

1.) azonnali készpénzfizetés,

2.) a megvett események az árverést követő három nap alatti kiadása és elszállítása.

Ezen árverésre a venni szándékozókat tisztelettel meghívja

Kolozsvárt, 1879 martius hó 24-én.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Rodna, 1879 martius 21-én.

Telünk nagy hó hullással és reá következő meleg esővel köszöntött be, mi december közepe táján vízáradást és ez által lényeges károkat idézett elő, sok termőföld, malomgátak elsepertettek, a Bukovinafelé vezető rotundai út menetén pedig a hidak többnyire elsodortatván, ezen utvonalon ez ideig járhatatlan. Azóta a tél a havasokon nagy, az alján pedig mérsékelt hóhullások mellett járt le, úgy

hogy e hó 10-éig beálló tavaszra reményünk lehetett, a térségen minden hó eltűnő, sőt néhány buzgó gazdasszony a kerti munkák megindításához is fogott, azonban azon nap óta újból 30 cmeter magasságra hó hullván, oly telünk van, mint januárban, érzékeny 7 egész 10 R. fok hideg mellett, a fa és egyéb terü-hordás itt mind szánon történik jelenleg, meleg idő és eső gyors beálltával annyival inkább ismételt káros vízáradáástól kell tartanunk, minthogy a közel lévő havasokon a hó még ez ideig 1 meternél magasabb.

Marha áraink darabonként:

Ökrök	50 forinttól	200 forintig.
Tehenek	40 „	50 „
Juhok	4 „	8 „
Kecskék	3 „	7 forintig.

Mialovich Győző.

Dicső-Szt.-Márton, 1879 mart. 22.

Telünk jó volt, a mennyiben úgy az őszi vetések, mint az állapotok, a hideg miatt nem szenvedtek. Takarmány, bár a széna csináláskor sok esőzés volt, még is kellő mennyiségben és minőségben is elég és jó volt. — Állataink között (szarvasmarha és ló) szörványosan előfordult a lépfene, de csak kis mértékben s így kevés szám esett áldozatul. — A juhok között a mételnek már nagyobb százalék, 8-10%, sőt a Maros mentén 20-25% esett áldozatul. — A zab, árpa és alakorvetést gazdáink megkezdették, de a gyakori esőzések miatt csak igen kevesen végezték még el. — A kerti munkák közül a melegágy-készítést és annak bevetését gazdasszonyaink elvégezték, sőt némelyek már a veteményezéssel is készen vannak, de annál kevesebbet dolgoztak gazdáink a kertben, mert községünkben figyelemmel kísértem s így biztos tudomásom van, hogy alig öt gazda szedette le a hernyófészkeket fáiról; visszaemlékezve a tavalyi borzasztó sok pillangóra, elgondolhatjuk, hogy hányszorosan több hernyó fogja pusztítani fáinkat s felemészteni az idegi gyümölcstermésünket, a mi megyénkben és községünkben nem csekély jövedelmet szokott adni. Székely János.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, mart. 15—22-ig. 1879.

Buza árak a hét elején hanyatlóban, később szilárdultak, forgalom 85,000 metermázsa, ár 8.70 frt.

Rozs élénkebb, forgalom 3000 metermázsa, ár 5.90 frt.

Árpa, árak változatlanok, forgalom 4000 metermázsa, ár: takarmány-árpa 5.25 frt, seres árpa 7.50 frt.

Zab, keresettebb, forgalom 4000 metermázsa, ár 5.85 frt.

Törökbuza közepes, forgalom 12000 metermázsa, ár 4.75 frt, a kőbányai állomáson — frt.

Repce eleinte szilárd, később lanya, káposztarepce 13.75 frt, bánáti 13.40 frt.

Gyapju: A martiusi Józsefnapi vásár nagyon jelentékeltelen forgalommal folyt le.

Gabona-árak:

minimum és maximum	Budapest mart. 22	Bécs mart. 22
Buza	8.20—9.85 frt	8.50—11.00 frt
Rozs	5.90—6.10 frt	6.70—7.00 frt
Árpa takarmány	5.25—5.50 frt	5.00—5.30 frt
Árpa szeszfőzésre	6.30—7.00 frt	— — —
Árpa seres	7.40—8.50 frt	6.70—10.60 frt
Zab	5.65—5.85 frt	5.90—6.75 frt
Repce	13.75—14.40 frt	13.25—14.00 frt
Törökbuza	4.65—4.80 frt	5.00—7.05 frt

Budapesti marhavásár martius 20-án Összes felhajtás 3322 darab nagy- és 1766 darab apró marha. Ebből eladatott: 107 drb. bika, 2046 drb. ökör, 852 drb. vágó tehén,

245 drb. fejős tehén, 71 drb. bival, 744 drb. borju, 1022 drb. bárány. — Árak: bika darabonként 80—140 frt, ökör páronként 140—560 frt, vágó tehén páronként 115—240 frt, fejős tehén darabonként 90—190 frt, bival páronként 118—180 frt, borju darabonként 16—28 frt, bárány páronként 4—7½ frt. Husarak 100 kilonként: ökörhus 48—50 frt, tehénhus 46—48 frt, borjuhus 80—100 frt, bivalhus 40—44 frt.

Bécsi marhavásár martius 17-én Összes felhajtás 2512 darab és pedig 2113 drb. magyar, 188 drb. lengyel és 211 drb. német fajta, melyből 2405 drb. ökör, 35 drb. tehén, 58 drb. bika és 14 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 49—57¾ frt, lengyel 53—56 frt, német 52—58 frt, tehén 48—52½ frt, bika 47—52 frt, bival 44—48 frt. Lábán darabonként 105—200 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár martius 21-én (Az első magyar sertéshizláló részvénytársaság jelentése). A rendkívüli nagy felhajtás főképp hizókból állott, melyek részint Szegedről, részint a nagyváradai vásárról kerültek, az üzlet élénk, ár szilárd.

A nagyváradai martius 14-iki vásárra körülbelül 22—24,000 darab többnyire jól tartott sertés került, a sok vevő élénk üzletet hozott létre és a készlet meglehetősen elkel. Az átlagos ár Kőbányára 39½—44½ kr. volt az élősúly kilogrammja után.

Jegyzett árak: magyar sertés nehéz 45—46½ kr., könnyebb 44—45 kr. Vidéki sertés 43— kr, szerbiai makkolt 41—42 kr., oláh 39—40 kr, süldő — kr., netto szly kgrként. Állomány: mart. 14-ről maradt 54,360 drb. Felhajtattott: Alföldről hizott 3720 drb., kövér 11900 drb., sovány — drb., Erdélyből 1100 drb., Szerbiából 1630 drb., Oláhországból 1120 drb., vidéki felhajtás 1260 drb., magyar államvasutal 60 drb., összesen 20,790 darab Elhajtattott: Felföldre 400 drb., Bécsbe (mult héten 430 drb.) 3280 drb., Prágába 610 drb., Bodenbach felé 110 drb., Ruttek felé 690 drb., Mainz és Stuttgart felé 130 drb., budapesti fogyasztás 2360 drb., kőbányai szalonnasertés 110 drb., összekötő vasuton Grätzba — drb., összesen 7690 drb. Marad állomány 67,460 drb., melyből 56,000 hizlóban. A részvénytársaságokban 10,060 drb. van elhelyezve.

Disznózsir üzlet nem jelentékeny, kész áru hordóval együtt 50.50—51.50 frt., martius-aprilis havi kötésben hordó nélkül 47½—48 frt.

Salonna gyenge kereslet, vidéki szalonna 39—41 frt, városi áru 44½—45½ frt, füstölt szalonna 50—51 frt.

Bécsi sertésvásár martius 18-án. Összes felhajtás 4121 darab és pedig 1208 drb. nehéz, 1140 drb. középnehéz és 1773 drb. süldő; melyből 1094 drb. magyar, 1773 drb. orosz-lengyel, 1089 drb. szerb és 165 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 38—42 frt, középnehéz 35—37 frt, süldő 31—40 frt, szalonna és zsir 50—54 frt. —

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölk.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(2.) (12—52.) **Voith Gergely,**

Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.

Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

(1.)

Figyelmeztetés.

(12-52.)

A t. cz. közönség becses figyelmét felhívjuk, miszerint tűz- és jégkár elleni biztosításokat, úgy az ember életére, különféle módozatokban tehető biztosítási ajánlataikat, közvetlen a főügynökségnél, vagy az illető al-ügynök uraknál eszközölni, respective foganatosítani sziveskedjenek.

A kockázások szigorú felügyelet alatti elvállalása és az ügy pontos kezelése — azon üdvös és bizalmat gerjesztő — eredményt mutatják fel, hogy a károk szabályszerű és gondossággal párosult megtérítése mellett — a részvényesek évenként — mindig jelentékeny osztalékban részesíttetnek.

A részvények jelenlegi értéke 2200 frt, noha a befizetett összeg csak 315 frt.

**Az első magyar általános biztosító társaság
kolozsvári főügynöksége.**

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	alegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déás	mart. 18	450	390	330	—	135	255	300	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	mart. 15	750	700	400	340	200	370	150	60	—	32
Kolozsvár	mart. 20	468	—	350	—	165	284	150	190	300	42
M.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M.-Ezében	mart. 21	540	440	360	380	190	290	160	90	320	40
Szegesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	mart. 20	462	357	325	—	175	238	170	80	310	36
Sz.-Udvarhely	mart. 19	600	500	350	—	200	350	180	30	200	32
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számítatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljes szorint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	szori hirdetésnél										
	fizetendő forint										
¹⁵ / ₁₆ v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
⁹ / ₁₆ v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
⁴ / ₁₆ v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
² / ₁₆ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
¹ / ₁₆ v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Egyleti mozgalmak.

Az erdélyi gazdasági egylet közgyűlése 1879 márczius hó 12-ikén.

Tartatott egyleti elnök Tisza László elnöklete alatt, jelen voltak: báró Huszár Sándor és Szabó József alelnökök; továbbá Filep István, Szenkovich Márton, Korbuly Bogdán, Szentgyörgyi József, Gaal Elek, Horváth Kálmán, Pataky Sándor, Girsik János, Velits Károly, Lengyel Ádám, Horváth Gábor, Puhl Ignác, Tóth Tamás, Zeyk József, Dávid Antal, Felszegi Sámuel, Weress Dénes, legifjabb gr. Bethlen Sándor, br. Jósika Andor, Hantz Pál, br. Kemény Ödön, Kulisseky János, Paget János, br. Kemény Endre, br. Kemény Simon, Ladányi Sándor, K. Papp Miklós, Simon Elek, Zeyk Dániel, Sárosy Pál, dr. Szombat helyi Gusztáv, Szigethy Miklós, br. Kemény György, Szilágyi György, br. Bánffy Dániel, Csulak Dániel, Lukács Ferencz, Szabó Sámuel, Tulogdi Samu, Demeter Károly, Boér Sándor, Szakács Péter, Finály Henrik, Szentkirályi Géza, Szentgyörgyi Lajos, Fekete Ferencz, Ritter Gusztáv, Vörös Sándor, br. Bánffy Ernő, Inczedy Sámuel, Békéssy Károly, Szentgyörgyi Lajos tagok, — Dr. Hintz György, egyleti pénztárnok; a jegyzőkönyvet vitte G a m a u f V i l m o s, egyleti titkár.

94. Elnök Tisza László:

T. közgyűlés!

Üdvözlöm az egylet összesereglett tagjait, mint örvedes jelét annak, hogy a nehéz, a honfui tevékenység nagy részét méltán igénybe vevő, néha elkeseredett politikai viták sem béníthatják a hazája szent rögéhez ragaszkodó magyart törekvésében, hazája anyagi felvirágzásának érdekében is megtenni azt, a mi hatalmában áll.

Mint ez igazság élő tanuját, üdvözlöm a tisztelt gyülekezet vidéki tagjait is.

Bár a múlt évben közügyünk rendes fejlődését, politikai haladásunkat nem kis mértékben akasztották meg a külügyi bajok és azon complicatiók, melyeket nemcsak a nemzet, de a kormány is csak mint a nagyobb bajoktól mentő kisebb bajt kényszerült elfogadni; mint gazdák nem lehetünk teljesen elégtelenek a lezajlott évvel, mely egészben véve dusan jutalmazá terményeivel a szorgalmas gazda fáradozását, habár az árak csökkenése a végeredmény iránt táplált vérmes reményeket részben lehütötte is s a pénztelenség alig enyhült valamit. A monarchia másik államával kötött kiegyezés, ha senki jogos óhajait ki nem elégíthetné is, egészen megállapítá végre ismét 10 évre a helyzetet, még pedig úgy, hogy az nem egy tekintetben kedvezőbb gazdasági érdekeinkre, mint volt az eddigi s habár az osztrák-magyar bank felállítása nem helyettesítheti teljesen az óhajtott független magyar bankot virágzásnak indulta után, az ennek alkotásával szükségszerűleg egybekötött s gyenge anyagi helyzetünkben igen veszélyessé válhatott rázkódtatások nélkül tetemesen fölemelte a magyar birodalom hiteldotatióját és sza-

porított fiókjával s az olcsóbb pénzhez való férhetését geographailag is közelebb hozta az ország különböző részein a hitelt igénylő honpolgárokhoz. Szóval, ha a múlt év nem adta is meg összes jogos kívánalmainkat az államgazdaság terén, sokat megadott óhajainkból, meg az alapot a nyugodt szorgalmas munkálkodáshoz és így én azt e tekintetben a meddő évekhez nem sorozhatom.

Egyleti életünk részletes mozzanatairól értesülend a t. közgyűlés a titkár s a többi tisztviselő urak jelentéseiből, én csak pár fővonást akarok emliteni, legelőb is fájdalommal jelentve, hogy a múlt évben a halál 3 jeles tagtársat ragadott ki körünkből. Áldott legyen emléük.

Haláluk által az egylet tagjainak összes száma 293-ra apadt, szaporodtunk azonban 5 alapító s 25 évdijas taggal, úgy, hogy a tagok száma a tavaly ilyenkorit 27-tel mulja fejjül s egyletünknek ma összesen 320 tagja van.

Fájdalmasan csekély szám a gazdasági egylet tevékenységéhez kötött nagy várákozás s követelésekkel szemben.

Alaptőke értékünk értékpapir, kötlevelek s fekvőségekben 90,000 frtot tesz, s ha ehhez hozzá vesszük az inventarium értékét, s a restantiákból alaposan bevárható ezereket, bátran állíthatom, hogy a leköszönő választmány valóban meglevő értékül 100,000 frtot bocsát át utódjának s így az egylet vagyona 3 évi sáfárkodása alatt 29,000 frttal gyarapodott.

Az összes restantia, mely fájdalom, tavaly óta ismét több mint ezer forinttal növekedett, kerek számban 11,500 frtot tesz, összes vagyonunknak $\frac{1}{10}$ -ed részénél többet. Ez állapot tovább nem tűrhető s a legmelegebben ajánlom a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra, az igazgató-választmány-nak ez érdeken később teendő indítványát.

A földmivelés-, ipar- s kereskedelmi ministerium hosszasan ideiglenes vezetés alatt állván, ezen bénító körülmény s a külbonyodalmak miatt ott az egyletnek több rendbeli kérése, fölterjesztése mind eddig elintézetlenül hever. Most — mint ezt a titkári jelentés részletezni fogja — alapos reményt nyújtó kilátásunk nyílt arra, hogy mind e kérdések a minister által egybehívott szakavatott enqueteben megvitattatván, elvileg rövid időn elintéztetnek. Igen kérem tehát mindazon urakat, kiket az ezen tárgyak felett tartandó értekezletbe a ministerium már meghívott vagy meg fog hívni, hogy okvetlen megjelenjenek és nézeteik nyilvánításával segítsék elő ez ügyek gyakorlatias, czélszerű kitisztázását és a közgyűlés a leirat értelmében maga részéről is bizzon meg képviselésére 2—3 tagot.

A választmány fölterjesztése alapján a magas ministerium belátván, hogy az erdélyi részeknek a haza többi kerületeinek gazdasági állapotaitól sokban különböző gazdasági helyzete, a k.-monostori gazdasági tanintézetnél bizonyos gyakorlati s a viszonyok által igényelt módosításokat tesz szükségessé, értesítette választmányunkat, hogy 4 egyleti tagot fölkerít, hogy azok az általa e végből kijelölt, a tanár urakkal egyetértve s bizottmánynyá alakulva, tisztáz-

zák ki a helyzetet és terjesszenek be részletes és indokolt ftervet az intézetnek jövőbeni rendezéséről, kiterjeszkedvén az a körül fölmerülhető összes kérdések megfejtésére.

A köztelevi számla, fájdalom, még az idén is deficitet mutat: a nélkül, hogy a választmány maga mélyen bele menne a dologba; a terhelő vagy védő körülményeket hosszabban felsorolná, beterjeszti Ladányi tagtársunk azon indítványát s a választmány többsége magáévá tevén s a közgyűlésnek így ajánlván annak azon alapelvét, miszerint óhajtható, hogy e működés ne emésszen fel többet ily nagy összegeket az egyleti jövedelemből és e cél tekintetéből a köztelevi s a szőlő további kezelése szüntessék be, mihelyt az egyesület s a közérdek tetemes károsítása nélkül lehet; most arra kéri a t. közgyűlést, méltóztassék az ig. választmányt felhatalmazni arra, hogy egy bizottságot küldhessen ki, mely az ügyállást s Ladányi tagtárs ezen indítványa létesíthetőségének módozatait alaposan megvizsgálván, arról a választmányhoz indokolt jelentést tegyen, hogy a választmány ezen terv létesíthetőségének érdekében intézetek vagy egyesekkel előleges értekezés mellett alkudozásba léphessen, midőn pedig a dolog végleges elintézésére biztos kilátása lenne, e végből rendkívüli közgyűlést is hívasson össze.

Megemlítve még, hogy a mult évben a párisi kiállításon dicsőséggel vettünk részt, hogy itthon főtörekvésünket anyagi helyzetünk rendezésére fordítottuk, hogy a külactiót, a viszonyokon kívül, titkárunk hosszas távolléte is akadályozta némileg, mindamellett azonban a kormány s egyesek teljes bizalommal fordultak a legkülönbözőbb kérdésekkel hozzánk és gyűléseink vitáiból nem egy áldásos csira fejlődött ki; berekeszhetném 1878. állapotainak rövid vázlatát, köszönetet mondva a kormánynak az áltai. ez évben is nyert segélyezés s az egyes tagoknak buzgó közreműködéseért, ha kötelesnek nem érezném magamat újból is fölemlíteni azon fájdalmas pangást, mely szakosztályainkban ez évben is mutatkozott.

Minden józan ifjunak, annál inkább a gazdasági egyesület tagjának éreznie kell azt, hogy hazánknál politikailag boldogabb országokban is, csak a vagyonosodás emelkedése biztosíthatja a legjobb törvényhozási intézkedéseknek meghonosulását, megerősödését, a rohamosság nélküli biztos haladást, annyival is inkább áll ez nehéz körülményeink közt.

Igénytelen nézetem szerint, a politikai elfoglaltság nem mentség a gazdasági téren tevéketlenségért, sőt annak okvetlen maga után kell vonni emezt, ha hazánk felvirágoztatásában célt akarunk érni s én igénytelen hangom egész erejével, szívem egész melegével kérem az egyesület t. tagjait, méltóztassanak föleleveníteni egész buzgalommal e folyó évben azon pezsgő szakosztályi életet, mely volt főtevényvezetője egyesületünk felvirágzásának a multban.

25 éve t. közgyűlés, hogy alig 10—15 hazafi a kolozsvári Casinó egyik szobájában az erdélyi gazd. egyesületnek új életre hívását elhatározta s a hazafiak nem csekély áldozatával fölelevenítette a tetszhalottat; nem említhetem ezt

t. közgyűlés, mély hálaadás nélkül a nemzetek sorsát intéző gondviselés iránt; nem úgy, hogy bár egy futó könnyet ne ejtsék azok sirhalmára, kik akkor az ügy érdekében haladtak előttünk, de a felvirágzást annyira sem érhatték el, mint mi; legyen áldott emlékezetük s a választmány nagy szellemüknek megfelelően vél cselekedni, midőn azt indítványozza e t. közgyűlésnek, hogy 25 éves fennállásuk emlékére tegyünk egy alapítványt, mely szerint a, mint remélhetjük, kormányilag felállítandó vinczellér-képezdében 2 vinczellér-tanoncz ingyen élelmezésére egyesületünk évenként 100—100 frttal fog járulni, míg a vinczellér-képezde az erdélyi részekben fennáll.

A felséges uralkodó pár ezüst-lakodalma alkalmára vonatkozólag, választmányunk nézetét abban van szerencsém tolmácsolni, hogy egyesületünknek Budapesten élő tagjai szintugy, mint azok, kik innen e végből felmenni óhajtanak, a magyar orsz. gazd. egyesület küldöttségéhez csatlakozván, azzal együtt mutassák be, mint egyesületünk küldöttei, hódolat-telejes üdvözlésüket a felségeiknek.

Mint a tisztelt közgyűlés tudni méltóztatik, mai teendőink között utolsó az egyesületi előjárásnak szabályszerű megválasztása; a 3 évi működési korszak letelvé. Midőn e gyűlés tanácskozásait, eddigi szokásaink szerint még végig vezetni lesz szerencsém, engedje meg a t. közgyűlés, hogy most előre elnöktársam s a választmány választott tagjai nevében halás köszönetet nyilvánítsak az egyesület tagjainak eddig bennünk helyezett megtisztelő bizalmaért, kérve, hogy ha eddigi működésünkben tévedéseket észlelni méltóztatnak, azok forrását ne ernyedetlen kitartásunk, jóakaratu buzgalomunk hiányának, de emberi tökéletlenségünknek méltóztassanak tulajdonítani s ha talán sikerült e 3 év alatt az egyesület, a haza javára valamit kieszközlenünk, e mai gyűlés után is tartsanak meg nagybecsű jó emlékükből.

— Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után: br. Huszár Sándor, egyesületi első alelnök kér szót és kijelenti, hogy az alelnöki tisztről végleg lemondani kénytelen, a tagoknak szives támogatásukért, az egyesületi tisztviselőknak rokonszenves közreműködésükért őszinte köszönetet mond és kijelenti, hogy az erdélyi gazdasági egyesületnek mindenkor munkás tagja fog maradni.

— Elnök: nem ezen minőségében, hanem mint az egyesület igénytelen tagja emlékszik meg br. Huszár Sándor bokros érdemeiről, ki nagyon sokszor egyedül vitte az ügyvezetés terheit a legnagyobb tapintattal és lehető sikerrel! Mindezeknél fogva indítványozza, hogy br. Huszár Sándor állandó tiszteletbeli elnökké választassék.

— Közgyűlés a kegyeletes indítványt lelkes és színni nem akaró éljenzéssel fogadja és br. Huszár Sándort az erdélyi gazd. egyesület állandó tiszteletbeli elnökévé közfelkiáltással megválasztja.

95. Egyesületi titkár, Gamauf Vilmos:

Tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt év, mely a külvilágban oly mozgalmasan folyt le, erdélyi gazdasági egyesületünk részére inkább a esen-

des rendezkedés, a belműködés esztendeje volt, mert ezen időszak tulnyomó nagy részét az egyleti kerti vállalatok átalakítása és gondozása vette igénybe. Egyáltalában azon örvendetes helyzetben van a mai nappal lelépő igazgató választmány, hogy az egyleti ügyek kitisztázására három éven át fordított munkálkodásra némi önérzettel tekinthet vissza és az egyletnek 90,000 frtra tehető reális vagyonában oly értéket bocsát utódának rendelkezésére, mely az anyagi gyámolitást nem nélkülözhető szellemi tevékenységnek szerény, de biztos támaszául szolgál. A felszaporodott hátralétek mielőbbi apasztására pénztárvizsgáló bizottságunk javasolja az ellenszert és így a jövő cyclusba azon megnyugtató tudattal lépünk át, hogy a mai viszonyok között alig pótolható vagyon fenntartására a lehető megtettük és a mellett kitézött céljaink elérését is szem elől nem tévesztettük.

Egyleti beléletünk adatai közül első sorban megemlítjük, hogy az elmúlt 1878-ik évben egy rendes közgyűlést és 14 választmányi gyűlést tartottunk, melyekben összesen 203 végzés hozott. A titkári hivatal ügyforgalma nem volt oly jelentékeny, mint a megelőző évben, részben az egyleti titkárnak távolléte, részben azon körülmény miatt, hogy tevékenységünk, mint már említettük, ezuttal inkább befelé, főleg a köztelek és szőlő rendezésére irányult.

A szakirodalom pártolására szerény költségvetésünk korlátolt határai között megfelelő pénzüsszeget fordítottunk, a bel- és jelesebb külföldi közlönyök száma a negyvenet haladta, csakhogy fájdalom, most is meg kell ujtatnunk azon panaszt, hogy az egyleti tagok közül vajmi kevesen olvasták azokat.

Megemlítjük még, hogy újévtől kezdve a választmányi ülések a délutáni órákra vannak áttéve, mely intézkedés czélszerűnek bizonyult, mert a látogatottságot tetemesen emelte.

Szakosztályaink működése — egyet kivéve — most sem volt kielégítő, csakis a szívós szervezettel és ernyedetlen buzgóságu tagokkal rendelkező kertészeti szakosztály fejtett ki nagymérvű és üdvös tevékenységet. — Ezen tevékenység orozslánrésze az egyleti közteleknek jutott: meg lettek határozva az új anyafakertben elhelyezendő gyümölcsfajok u. m. 60 féle körte, 63 féle alma, 22 féle szilva, 21 féle őszi barack, 14 féle kajszin barack, 20 féle cseresnye és 11 féle meggy-amarella. A szakosztály arra is figyelemmel volt, hogy a fajok itt lehetőleg érési idejük szerint helyeztessenek el; a catalogus készítésére nézve pedig kimondotta, hogy minden gyümölcsnek első sorban eredeti neve közöltessék, az idegen szók kiejtése zárjelben csatoltassék, azután — a mennyire egyáltalában van, vagy lehet — a név jó magyar fordítása következék, a leggyakoribb hasonnevek közlése szintén kívánatos. Hogy az anyafakert csemetéi lehetőleg biztosak legyenek, a szakosztály tagjai vetekedve ajánlottak fel biztos és kipróbált fajaiból oltógalyakat; a szíves adományozók sorában id. Bodor Pál, Brassai József, Szentgyörgyi Lajos és József,

Szabó Sámuel, Veress Ferencz és Ritter Gusztáv neveikkel találkozunk. A még hiányzókat Bereczki Máté hirneves pomologustól és a keszthelyi tanintézet kertészetéből rendeltük meg. Miután a szakosztály egyáltalában minden kerti mozzanatot beható figyelemmel kísért, remélhető, hogy az átmenet nehézségeinek daczára az új intézményben a teljes correctséget fogjuk elérni. A múlt év e tekintetben azért is kedvezett, mert számos faj termésre került és valódiságának constatalására, esetleg nevének rectificálására szolgáltatott kedvező alkalmat.

A nagy-utczai szőlőben a hat felső tábla szintén teljesen rectificálva és minden faj czinkusa a szerint megújítva lett. Meg kell említenünk intéző Szentgyörgyi Lajos tagtársnak azon szívességét, melylyel a telepet 15 féle jeles szőlővel megsaporította.

A szakosztály a választmány helybenhagyásával a dicső-szent-mártoni terménytárlaton gyümölcs és szőlő küldeménynyel vett részt, melynek avatott kísérelője tagtárs Szentgyörgyi Lajos volt. Kiállítványunk élénk figyelmet keltett és dicsérel oklevéllel lett kitüntetve. Ez alkalommal ismerkedtünk meg kassai Mathiasz János hires szőlőgyűjteményével, melynek 80 jelesnél jelesb faját ugyancsak Szentgyörgyi Lajos ur hozta magával Kolozsvárra s melyből 29-et csemege szőlőink kiegészítésére meg is rendeltünk. A deési tárlaton szakosztályunk tagtárs Szabó Sámuel által volt képviselve.

A szakosztály 1878-ban 54 ülést tartott, mely a kert ügyeinek, a szellemi működésnek és a gyümölcsizelésnek volt szentelve. Ki lett próbálva a Mader-féle hernyóégető fáklya, melynek alkalmazása azonban csak külön ráillesztett kürtővel lehet czélszerű, valamint megismertetés és utánkészítés czéljából különféle mesterséges madárfészkek lett meghozatva. Alapos megbeszélés tárgyát képezte: a szőlő harmatgyökereinek le-vagy le nem tisztítása, a phytoptus vitis és a vértetű és több más érdekes szakkérdés.

Az izlelések alkalmával számos névtelen gyümölcsfaj lett meghatározva, hamis nevek rectificálva; kóstolásokra került 335 alma, 318 körte, 244 szőlő, 54 szilva, 40 cseresnye, 38 dinnye, 30 eper, 28 meggy, 14 őszi barack, 11 egres, 9 kajszin barack, 3 málna, 1 dió s 1 mogyoró, összesen 1126 gyümölcsfaj!

A szakosztályi működésen kívül egyes ügyek külön e célra választott bizottságok által lettek esetről esetre elintézve.

A halál a múlt évben sem kímélte meg különben sem nagy számu tagjainkat: elvesztettük tiszteletbeli tag Kiss Jánost, ki jeles méhészeti munkáival szerzett magának méltó nevet, alapító tag gróf Mikes Benedeket és évdijas tag Farnos Eleket. Béke hamvaikra!

E sajnos veszteséggel szemben a taggyarapodás örvendetes eredményt szolgáltatott: alapítókul megnyertük gróf Bethlen Gergely, báró Jósika Sámuel, gyóf Nemes Vincze, gróf Bethlen András és legifjabb gróf Bethlen Sándor urakat; évdijas tagokul, részint lejárt kötelezvényük

megújítása, részint újbóli belépés folytán: Walter Lajos, Tóth Tamás, Szakács Péter, Girsik János, Dávid Antal, Boér Sándor, Hutflusz Károly, Gaal Elek, Lengyel Ádám, Tuba Lajos, Szigethy Miklós, Szentkirályi Géza, Vörös Sándor, Veress Dénes, id. Bodor Pál, báró Jósika Andor, báró Kemény Endre, báró Kemény Simon, K. Papp Miklós, gróf Béli Ákos, Ssacs vay Sándor, Szabó Samu, Filep István, Felszegi Sámuel és Hantz Pál, összesen 25 tagot.

Az új rendszer szerint kezelendő köztelekről mult évi jelentésünk kimerítő részletességgel emlékeztet meg, azok után, miket már a kertészeti szakosztály működésének vázolásánál említettünk, már csak kevés mondani valónk marad fenn.

A napokban lefolyt kerti leltározás bizonyítja, hogy a kitűzött célhoz biztos léptekkel közeledünk, a rendezés az elmúlt évben nagyot haladt, mi a távollevő titkárt ezen ágban helyettesítő Szentgyörgyi Lajos ur odaadó buzgalmának és az egyleti kertész Krézsek István szorgalmas igyekezetének tulajdonítható. Az új anyafa-kert 285 fiatal szép csemetével be van állítva, ezek tulnyomó nagy része be van oltva s meg is fogant, a többi pedig most áll oltás alatt. Az új táblákból hat van előkészítve, egyik már 1877-ben lett szemezve, kettő most kerül oltásra, a más kettő most lesz magonczezal ellátva. A tavaszi eladásra vagy 800 különböző csemete, négy ezernél több gyökeres szőlő és 30.000 sima vessző áll rendelkezésre. A meglevő állomány tulnyomóan körtét mutat fel: 2400 körtére csak 400 alma esik. Három táblát, kettőt körtével és egy kicsit meggyel most a tavaszon fogunk árverés útján értékesíteni, itt is 5—600-ra megy a használható csemeték száma. Az új táblák csemetéinek eladását 1880. őszén lehet megkezdeni, addig a meglevő készlettel kell jól-rosszul kijönni. A magvetés és vadoncz táblák igen szépen állanak, ugyszintén a szőlő gyökereztető is, az átültetett egres és málna jövő őszszel már kiadható lesz.

A köztelki jövedelem csakis a jó szőlő és répatermés következtében emelkedett 1280 frtra, mert a csemetekereslet felette csekély volt. Napszám összesen 2369 $\frac{1}{2}$ használtatott fel, mely 1201 frt 88 krba került, azaz napjára nem egészen 51 krajczár esik. A köztelki deficit az elmúlt évben 959 frt 72 krt tesz és így a tavali költségvetésben előrelátott 700 frtnyi összeg 259 frt 72 krral lett túlhaladva.

A folyó 1879-ik évre a kiadások 1900 frtra, a bevételek 1100 frtra vannak felvéve, lenne tehát hiány 800 frt. mely költségvetésünkben is így szerepel.

Hogy a felszámított kiadási összeg elegendő lesz, az — normalis időjárást feltéve — annyival is inkább remélhető, mert számos költséges munkának sulya a mult évre esett és többé nem is ismétlődik.

A nagy-utcai szőlő, mint már említettük, a mult évben rendezve lett, a további tisztázás az idén lesz végrehajtva, ezen munkát is a bőtermés hathatósan segítette elő. Egy régóta fenyegető kiadás: a kerítésnek gyökeres javítása nem volt tovább halasztható, ez alkalommal a sza-

bályozási vonalba juthatás miatt 46 $\frac{1}{2}$ □ öl közhelyet kellett átvennünk, melyet Kolozsvár városa oly kikötéssel bocsátott át, hogy a szőlő eladása esetén ennek árát, ölet 5 frtjával számítva, megfizetni kötelesek leszünk. A kerítés költsége 162 frtot tett, a vinczellér fizetésével együtt tehát 282 frtot költöttünk a szőlőre, ebből leütve a 168 frt jövedelmet, itt 114 frt deficitet találjunk.

A kolozsvári községi faiskola ügyéről fájdalom mit sem jelenthetünk! Felszólaltunk 1878-ban is több ízben, de sem választ nem kaptunk, sem a már két évi bér megfizetve nem lett, sem — a mi legsajnosabb — a faiskola létesítésére nézve legkisebb lépés sem történt. Végre egyenesen a polgármester urhoz fordultunk és kénytelenek voltunk kijelenteni, hogy azon esetben, ha egyletünk a faiskola azonnali beállítására nézve kellő biztosítékot nem nyerne, a felajánlott helyet folyó évi april hó 1-jétől kezdve az egylet saját rendelkezésébe visszabocsátottnak fogja tekinteni, mert sem magához méltónak, sem tagjai előtt igazolhatónak nem tartja azt, hogy „Községi faiskola“ czimén egy fontos közczélnek elérésére szánt terület továbbra is olcsó marhahasználó gyanánt a város majorsági ökreinek eledelül szolgáljon. Válasz azonban mind e jelen óráig nem érkezett.

Valamivel örvedetesebb, mit „Erdélyi gazda“ czimű szakközlönyünkre vonatkozólag jelenthetünk, a mennyiben az előfizetési ár leszállítása következtében az előfizetők száma megkétszereződött. Még így is nagyon csekély a mennyiség, hiszen mindent számítva, hetedfélszáz példány ment szét, de legalább bebizonyult az, hogy az igazgató választmány intenciója helyes volt. A pártolás-hiány különben ijesztő nagy és ezen segíteni részben azon t. birtokosok lennének hivatva, kik mint alapítók, a lapot különben is dijtalanul kapják, ha azt gazdatisztjeik számára előfizetnék: higyjék el, hogy a mai uzsorás világban jobb kamatra semmiképen sem adhatnák ki e csekély összeget!

Községek és olvasó egyletek is megbírnák az ily csekély kiadást; mi részünkről nem tehetünk egyebet, mint hogy a mivelődésre, a szakbeli ismeretek gyarapítására lehetőleg olcsó és kedvező alkalmat nyújtunk. Az 1878-ik lapszámadás szerint az egyleti pénztár által 622 frt lesz pótolandó, mely összeggel szemben 400 példány küldetett dijtalanul szét a tagoknak és más jogosultaknak.

A lap emelésére intézett szakadatlan törekvés arra indítá az igazgató választmányt, hogy február közepétől kezdve „Üzleti hetiszemle“ czim alatt egy új rovat létesítését határozta el, mely a budapesti és bécsi gabonatözsde, valamint az ottani marha és sertésvásárok forgalmát és árait röviden és hiven jelzi, hisszük, hogy ezen ujítással kedves szolgálatot tettünk és kívánatos tájékozást nyújtottunk mind azon gazdatársaknak, kik a költségesebb üzleti lapokat nem jártathatják.

A lapunknak tavali folyamából fenmaradt, mintegy 30 példányt az illetékes egyházi hatóságok útján szegény és a gazdaság iránt érdeklődő felekezeti néptanítók részére ajánlottuk fel.

Külső működésünk egyik legnevezetesebb mozzanata a párisi közkiállításnál történt szereplésünk volt, mely kétféleképpen érdekelt bennünket; egy részt azért, mert abban több és jeles termékkel képviselve voltunk, másrészt azért, mert egyleti titkárunk ott mint Magyarország mezőgazdasági, erdészeti s borászati felügyelője működött. A múlt évi közgyűlés által elhatározott szabadságolás következtében a titkár helyettesítése vált szükségessé, mely célból annak hatásköre többfelé osztatott: kolos-monostori tanár Walter Lajos ur a fogalmazási szakot vette át, kit az irodában a titkári segéd Keresztély Lajos ur gyámoltott; a kerti ügyek intézése, mint már említve volt, Szentgyörgyi Lajos urra volt bízva; végre az „Erdélyi gazda“ szerkesztői teendőit Szabó Sámuel ur végezte.

A lefolyt év és részben e jelentés tanuskodik arról, mily buzgósággal feleltek meg a nevezett urak az elvállalt feladatnak és így a múlt évi t. közgyűlés azon határozata, hogy a titkár távollétéből az egyletre semmiféle anyagi teher ne háromlójék; valamint, hogy ez által az egylet egyéb érdekei hátramaradást ne szenvedjenek, minden tekintetben érvényesült.

Hogy minő eredménnyel állták meg helyüket terméneink és kivált borunk a világversenyen, az ma már eléggé tudva van és ha tán mi kevésre becsüljük is a kivivott sikert, ha megbocsátható elfogultsággal nem is annyira több, mint inkább nagyobb díjakat vártunk: úgy ne feledjük azt, hogy aránylag nem csak jobban lettünk osztályozva, mint a tulajdonképeni magyar borok, hanem az összes idegen borok között is megfelelő rangot nyertünk. Mindezeknek kimutatása a szőlészeti szakosztálynak a választmány által is helybenhagyott határozata folytán egy külön dolgozatnak van fenntartva, melynek elkészítése a titkárra bízott. Így a párisi köztárlat emléke oly méltón lesz megörökítve, mint az arra fordított áldozat és a jelzett siker azt kívánatosá és megengedhetővé teszi.

A dicső-szent-mártoni és deési kiállításon való szereplésünk már korábban meg volt említve.

A nmlgu ministerium az elmúlt évben is anyagi segélyben részesíté egyletünket, melyért fogadjja őszinte köszönetünket — a segély összege a lap fenntartása és a vándortanár fizetése czimén 1600 frtot tett. Nagy halálával emlékezünk meg továbbá a nmlgu ministeriumnak azon előzenességéről is, melylyel egyletünket az általa kiadott vagy segélyezett szakközlönyök és könyvekben részesíteni kegyeskedett; ezen becses adományok a lefolyt évben is tetemesen gyarapították egyletünk könyvtárát, melynek szaporítására azonkívül még pénztárunkból is jelentékeny összeget, közel 200 frtot vettünk igénybe.

Ugyancsak a nmlgu ministerium Mont d'or paszulyt, legkorábbi székely törökbuzát, tót árpát és leutovitzai répmagot küldöt megkísérlés végett; e kísérletek azonban csak közepes sikert mutattak fel.

A nm. földmívelési ministerium saját kezdeményezése folytán, a kolozs-monostori m. k. gazd. tanintézet ellenőrző

felügyelete egyletünkre lett ruházva, mely célból igazgatóválasztmányunk alelnök Szabó József, Dávid Antal és Ladányi Sándor tagtársak személyeikben felügyelő bizottságot küldött ki. — Ennek általános jellegű jelentése a folyó év elején terjesztetett fel a nmlgu ministeriumhoz s avval nyert elintézt, hogy az intézetnél létesítendő reformok érdekében kiküldött vegyes bizottságban egyletünk br. Jósika Lajos, Paget János, Szabó József és gr. Bethlen Géza tagtársak által lesz képviselve. A bizottság munkálatait mielőbb meg is fogja kezdeni, hogy a kívánatos reformok még az idei ősszel életbeléptethetők legyenek.

A nmlgu ministerium felszólítására véleményt adtunk a hazai magtermelés mikénti fejlesztése és emelése iránt; a kolozs-monostori alapítványi helyek betöltésére a szokásos javaslatot megtettük, egyleti működésünkről, valamint az országrész mező- és erdőgazdasági állapotáról jelentést készítettünk stb.

Csatlakoztunk azon lépésekhez, melyeket az aradi gazdasági egylet a trágyaszállítás érdekében tett; véleményt mondtunk az italmérsi jog szabályozása iránt; pártoltuk azon felterjesztést, melyet az erdélyi szász gazdasági egylet a légkör állapotát jelző távsürgönyök árleszállítása ügyében a nmlgu ministeriumhoz intézett stb.

A községi gazdasági egyletek alapszabály tervezete szétküldtven, örömmel jelentjük, hogy Sáromberkén közlebről ilyenmü társulat már életbe is lépett, remélhetőleg többnek alakulása már csak idő kérdése; egyletünk a fiatal collegát örömmel üdvözölte s annak lehető támogatását kedves kötelességének tartja.

A kolozsvári bankfiók ügyében megindított mozgalom egyletünket is körébe vonta s a magas kormányhoz indított küldöttségben elnökünk által vettünk részt; hogy a lépéseket teljes siker koronázta, az ép oly örvendetes, mint köztudomásu tény.

Szebenmegye közönsége buzgó tagtársunk gr. Schweinitz Gyula fáradozása folytán mező- és erdőgazdasági, valamint állattenyésztési ügyeit szabályrendeletek útján oly mintaszerűen szervezte, hogy azoknak elfogadása többi megyeink részéről is felette kívánatos. Ugyanazért igazgató választmányunk egy bizottságot küldött ki, mely a szóban forgó statutumokat oly módon szerkessze vagy dolgozza át, hogy azok a netán eltérő viszonyokkal bíró megyék által is alapul felhasználtathassanak, — e terjedelmes munkát ma készen áll és legközelebb a törvényhatóságoknak ki fog küldetni.

A bécsi gazdasági és erdészeti club a német birodalmi védvámterekvésekkel szemben közös fellépésre híván fel az osztrák-magyar gazdákat — egyletünk is csatlakozott a beküldött kérvényhez, azon módosításokkal, melyeket az erdélyi országrész érdekében kívánatosaknak tartott, utalva főleg a vasuti hálózat elodázhatlan kiegészítésére, a Kolozsvár-Deés-Beszterce-Szuczavai vonal és az Arad-Szegedi közvetlen, majd a Szabadka-Bajai összeköttetésre, mely forgalmunknak két egyenes vonalat biztosítana Schweiz

és Franciaország felé, hol a német vasuti tarifa és vámtételek nyomásától mentve lennének. Legnagyobb elégtételünkre szolgál, hogy a mit erdélyi gazdasági egyletünk még 1875. márczius 1-i kelettel a képviselőházhoz intézett emlékiratban kérelmezett, hogy t. i. a kérődzők behozatala a keleti tartományokból tiltassék el — azt most nem csak Magyarország, de az egész osztrák birodalom minden gazdája egy szívvvel, egy lélekkel hangoztatja és e hatalmas szövetségnek tán mégis sikerülni fog a mindaddig elintézetlen nagyfontosságú kérdés kedvező megoldását kivívni.

De miután, fájdalom, felette sok ügyünk hever még ellátatlanul a nmlgá ministeriumnál, — minélfogva nem ritkán a tétlenség vádja éri egyletünket a be nem avatottak részéről — épen a közelebbi napokban intéztünk indokolt kérést a törvényhozáshoz, venné tekintetbe anyagi jóllétünk valóban ijesztő hanyatlását és tegye lehetővé legalább a legsürgősebb intézmények mielőbbi életbehívását, mert elentétben egy ismert államférfi kedvencz mondásával, mi még továbbra is várni teljességgel nem tudunk.

Örömmel tölté el keblünket azon hir, hogy a földmívelési ministerium székét szűkebb hazánk érdemes szülötte és egyletünk tagja br. Kemény Gábor ur foglalta el és egyhangulag elhatároztuk, hogy ő nmlgát külön küldöttség által fogjuk üdvözölni s néki egy feliratot, mely rövidre vonva reményeinknek, de bajainknak is kifejezést adjon, átnyujtani.

Különböző gátló körülmények miatt e határozat csak ez évi február 4-én volt foganatosítható és elnökünk vezetése alatt a következő erdélyrészi képviselők u. m.: br. Bánffy László, Borosnyai Pál, Gál Jenő, Gábor Péter, Hegedüs Sándor, Jakab Bogdán, br. Kemény János, dr. Knöpfler Vilmos, Korizmics László, Mikó Bálint, Pap Lajos, Simó Lajos, Tibád Antal és Tisza Lajos lettek mint erdélyi gazdasági egyletünk képviselői a minister ur által fogadva. Elnökünk kiemelte az egylet örömét és bizalmát; kifejezte, hogy az átadott felirat nem a pusztá udvariasságnak kívánt megfelelni, hanem felemlíti azon reményeket, melyekben eddig csalódtunk; azon működést, melynek az eddigi ministerek alatt sikere nem lett és kérte ő nmlgát, hogy mindezt tekintetbe véve, megvalósulásra jutni segítse! A minister ur megköszönve az egylet figyelmét, oda nyilatkozott, hogy eddig is el volt határozva intézményeiben főként a helyszerűséget tekinteni s egyletünk elintézetlen feliratait fontolóra venni. Mint az erdélyi részek gazdasági főérdekeit a birtokviszonyok és mezei rendőrség rendezését, a ló- és szarvasmarha tenyésztést, egy szarvasmarha törzsnnyáj felállítását, a szőlő- és gyümölcstermelés emelését, kertész- és vinczélér-képezde felállítását és az állatoknak és terményeknek, a mostaniaknál olcsóbb árszabályok szerint a világpiazcra hozhatását említette és ily irányu törekvésekhez pártfogását ígérte s így a jövő iránt a legszebb reményeket keltette keblünkben.

És hogy e remények a megvalósuláshoz mily közel állanak, bizonyítja az, hogy a minister ur ő excellentiája ez érdemben f. martius hó végére vagy esetleg april hó elejére

illetékes erdélyrészi szakférfiakból álló értekezletet hívott össze, mely első sorban a birtokviszonyok rendezése, nevezetesen az erdő- és legelő-elkülönítés, a tagosítás keresztülvitele körül felmerülő akadályok és a nehézségek megvitatásával és az azok elhárítására vezető utak és módok kijelölésére lesz hivatva.

Mielőtt e vázlatos jelentésünket bezárnók, röviden felemlítjük még, minő terveink vannak a jövőre, melyeket az új választmány mintegy örökségül fog átvenni. A székesfehérvári országos kiállításon borainkkal akarunk résztvenni; ősszel pedig, ha felkérésünk meghallgatásra talál, Sepsiszent-Györgyön a gazdasági vándorgyűlések megszakadt fonalát ismét felvenni. Végre a gazdasági sorsjáték által czélszerű gépeket, eszközöket szándékozunk elterjeszteni s ez által szakunk haladásához járulni. Reméljük, hogy az új választmány, mint hű sáfár, mindezeket nemcsak sikeresen fogja keresztülvinni, hanem szűkebb hazánk anyagi jóllétét még tetemesen gyarapítani, új és jobbnál jobb intézkedésekkel előmozdítani; mert a még megmaradt csekély javak megmentésére és fentartására soha nagyobb szükség nem volt, mint épen most! —

— A titkári jelentés helyeslő tudomásul szolgál.

96. Egyleti pénztárnok dr. Hintz György: az 1878-ik zárszámadást terjeszti be, mely mellett a pénztárvizsgáló és költségvetést készítő bizottság következő jelentése olvastatik fel:

Tisztelt közgyűlés!

A tiszteletteljesen alulírott pénztárvizsgáló-bizottság a következő jelentést terjeszti be:

Mindenekelőtt legkedvesebb kötelességének tartja nyilvánítani, hogy az egylet számadásait ez alkalommal is a legnagyobb pontossággal vezetettnek találta, úgy hogy ennek nyomán egyleti pénztárnok t. dr. Hintz György ur fáradhatlan buzgóságát a t. közgyűlés méltányoló elismerésébe a legmelegebben ajánlja.

Az egyenként kimutatott tételek bővebb magyarázatot nem igényelvén, csakis a vagyonmérleg kimutatásánál kell röviden megállanunk, mert itt egy nagyon szomorú körülmény vonja magára figyelmünket, az t. i., hogy a bevérandók rovata nemhogy apadást, de növekedést mutat fel a mint ez a következő összehasonlításból kitünik.

Hátralét	1877.	1878.
alapító kamat	6993 frt 30 kr.,	7643 frt 88 kr.,
évdíj	3019 frt 36 kr.,	3193 frt 45 kr.,
kölcsöntőke kamat	154 frt 88 kr.,	501 frt 80 kr.,

tehát 1878-ban 1171 frtnyi szaporulat, melyből majd fele, azaz 501 frt 80 kr. a kölcsöntőkék kamataira esik!

A tiszteletteljesen alulírt pénztárvizsgáló-bizottság kötelességéből folyólag arra hívja fel a t. közgyűlés figyelmét, hogy ezen hátralékok a lehető legerélyesebben hajtassanak be, vagy pedig behajthatlanságuk esetén irassanak le. E czélből az igazgató választmány utasítandó lenne, hogy egy külön kiküldendő bizottsága által vétesse ezeket évről évre rendszeren számba s ellenőriztesse az ügyvédi hi-

vatal eljárását is, nehogy az egyleti érdekek netáni késedelmezés által kárt szenvedjenek.

A mi a kölesöntőkék után kimutatott 501 frt 80krnyi kamathátralétet illeti, van szerencsénk jelenteni, hogy ebből mai jelentéstételünk napjáig 295 frt az egyleti pénztárba befolyt.

Egyletünk pénztár érték állománya, mely elnöki ellenzárolás mellett a Wertheim-pénztár u. n. „tresor“-jában van elhelyezve, most van először külön kimutatva és 61592 frt 50 kr. értékpapír készletet tüntet fel.

Mindezeknek elősorolása után azon tiszteletteljes kéreessel fordulunk a t. közgyűléshez, sziveskedjék egyleti pénztárnok t. dr. Hintz György urat a fennhagyandók fennhagyásával az 1878-ki egyleti zárszámadás terhe alól felmenteni.

Tisztünkhez tartozván még a folyó 1879-ik évi költségvetésnek elfogadás végetti betérjesztése, bátrak vagyunk azt a következőkben bemutatni:

Szükséglet:

1. Tisztviselők fizetésére	1500	frt.
2. Hivatalos helyiség bére, fűtés és legénytartás	450	„
3. Az egyleti köztelek fenntartása	800	„
4. A nagy-utczai szőlős kert fenntartása	120	„
5. Posta- és szállítási költségre	120	„
6. Szaklapok és könyvekre	200	„
7. „Gróf Mikó Imre“ című ösztöndijra	100	„
8. „Erdélyi gazda“ fenntartására	750	„
9. Különbféle egyleti nyomtatványokra	150	„
10. Vándorgyűlési, kiállítási, utazási s egyéb költségekre	700	„
11. Vegyesekre s előre nem látottakra	110	„
Összeg	5000	frt.

Fedezet:

1. Mult évi kölesöntőke kamathátralékokból	501	frt.
2. Kölesön adott 7300 frt tőke után 8%	584	„
3. Báró Bánffy Ádám 1050 frtos legatuma után 6%	63	„
4. Erdélyi földteherment. kötvény 28,192 frt névérték után	1310	„
5. Magyar földhitelint. kötvény 31,300 frt névérték után	1720	„
6. Alapítványi kamats évdijból várható	822	„
Összeg	5000	frt.

A számadás és költségvetés tételeire, kívánatra és hivatásuk szerint egyleti pénztárnok és titkár urak fognak részletes felvilágosítást adni.

Ezzel tiszteletteljes jelentésünket bezárva, maradunk a t. közgyűlésnek

Kolozsvártt, 1879. martius hó 11-én

alázatos szolgálai:

Szabó József, Tóth Zsigmond, Dávid Antal,
kiküldött pénztárvizsgáló bizottsági tagok

— A jelentés helyeslő tudomásul szolgálván, közgyűlés elhatározza, hogy

a) egyleti pénztárnok t. dr. Hintz György urnak fáradhatatlan buzgóságáért jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavaz;

b) az igazgató-választmányt a hátralétek kitisztítása és behajtása iránt a jelentés értelmében utasítja;

c) egyleti pénztárnok t. dr. Hintz György urat az 1878-ik évi egyleti zárszámadás terhe alól a fennhagyandók fennhagyásával ezennel felmenti;

d) a betérjesztett 1879-re szóló költségvetési előirányzatot elfogadja.

97. Elnök: a választások megejtésére kéri fel a közgyűlést;

— a szavazatszedő-bizottságokba felkéretnek:

az elnöki szavazatok bevételeire Inczedy Sámuel elnökle alatt báró Bánffy Ernő és Walter Lajos tagtársak;

az igazgató-választmányi szavazatok bevételeire Finály Henrik elnökle alatt báró Jósika Andor és Szentgyörgyi Lajos tagtársak.

98. Egyleti titkár Gamauf Vilmos: olvassa azon átiratot, melyben minister ő nmlga 5556. sz. a. értesíti az egyletet, hogy az erdélyi viszonyok rendezése céljából martius végén, esetleg aprilhó elején illetékes szakférfiakból álló értekezletet hív össze s felszólítja az egyletet, hogy ezen magát két kiküldött tagja által képviseltesse, megjegyezvén, hogy az elnök, alelnök és több kiváló tag már is fel van kérve a részvételre;

— közgyűlés minister úr ő nmlgának e nagy horderejű intézkedéséért őszinte köszönetet mondván, a fentiek értelmében képviselőül Gál János és Bokros Elek tagtársakat kéri fel. Egyszersmind, miután a birtokrendezés és tagosítás ügye számos műszaki kérdéssel is összefügg, felkérendő lesz a minister úr ő nmlga, sziveskedjék az értekezletbe egy mérnöki szakembert is meghívni, mely célból közgyűlés T. Velits Lajos urat bátorokodik ajánlatba hozni.

99. Egyleti titkár Gamauf Vilmos: a biztosítási társulatok által az egyletnek felajánlt kedvezményi szerződésről az igazgató választmány nevében jelentést tesz;

— közgyűlés az igazgató választmány indítványát egyhangulag elfogadván, határozatilag kimondja, hogy egy ilyen szerződés megkötését elvileg helyesnek és kívánatosnak tartja, az egyleti pénztár részéről a tagok javára minden felajánlt százalékos provisióról lemond és felhatalmazza az igazgató választmányt, hogy a biztosító társulatok által benyújtandó részletes tarifa alapján szabad választása szerint a társulatok valamelyikével tizenkét évre szerződhessek.

100. Elnök: indítványozza, hogy Ó Felsőgeik ezüst lakodalma alkalmából egyletünk is adjon kifejezést hódolatteljes érzelmeinek, még pedig oly módon, hogy részint az akkor Budapesten tartózkodó tagok, részint a netán innen csatlakozni kívánó tagok az orsz. magyar gazdasági egylet küldöttségében vegyenek részt egyletünk nevében, melynek megengedésére a társegylet felkérendő lesz;

— közgyűlés az elnök indítványát egyhangulag elfogadja.

101. Egyleti titkár **Gamauf Vilmos**: a gazdasági gép- és eszközsorsjáték ügyében az igazgató választmány nevében jelentést tesz;

— közgyűlés a jelentést egyhangulag magáévá tévén, elhatározza, hogy azon esetben, ha a kincstár az illetéket elengedné, ha továbbá egy hiteles cég az összes sorsjegykészletet bizonyos feldijért, hajlandó lesz átvenni: akkor 15,000 darab 50 kros sorsjegy kibocsátásával a célszerű gépek és eszközök ez uton való elterjesztésére nézve még ez évben kísérletet teend. —

102. Elnök: indítványozza, hogy egyletünk ujja alakulásának 25 éves évfordulója, mely épen a jelen napokra esik, legméltóbban úgy lenne megünnepehető, ha a felállítandó állami vinczellérképezdében két vinczellértanoncznak évi eltartására az egylet 100—100 forint alapítványt tesz;

— közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja és addig is, míg az említett képezde létesülhetne, más hasonló célú intézetnél lesz két az egylet által kijelendő erdélyrészi ifjunak kiadandó.

103. Elnök: indítványozza, hogy egy külön kiállítási alapnak előteremtésére célszerűnek vélné a nm. pénzügyministeriumhoz azon kéressel fordulni, hogy az 1879-ben — esetleg 1880-ban — rendezendő jótékonycélú államsorsjáték tiszta jövedelmének fele része az idézett alap javára az erdélyi gazdasági egyletnek engedtessek át;

— közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja s annak sikeres foganatosítására elnökét felkéri.

104. Egyleti titkár **Gamauf Vilmos** az igazgatóválasztmány nevében beterjeszti **Ladányi Sándor** azon indítványát, hogy az egylet kerti telepeinek kezelésével hagyjon fel, azokat a cél fenntartása mellett intézeteknek vagy társulatoknak kihasználás végett ajánlja fel, vagy ha mind ez nem sikerülne: az anyag lehető értékesítésével adja el, a megmaradt összeget pedig fordítsa a szarvasmarha-tenyésztés emelésére;

— közgyűlés kimondja, hogy hajlandó különösebben a köztelekkel felhagyni, ha sem az egylet, sem a cél ez által hátrányt nem szenved és felhatalmazza az igazgatóválasztmányt egy vizsgáló küldöttség kinevezésére, melynek jelentéséhez képest a kormányfal, intézetekkel vagy társulatokkal értekezletek és alkudozások kezdetthessenek, melyek, ha kedvező eredménnyel biztatva, végleges határozatot igényelnek, e célra összehívandó rendkívüli közgyűlés elé lesznek terjesztendők.

105. Elnök: az igazgató választmány nevében indítványozza, hogy fáradhatatlan munkásságu gyümölcsösünk **Kronstädter (Brassai) József** tiszteletbeli taggá választassék; —

— közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadván **Kronstädter (Brassai) Józsefet** az erdélyi gazdasági egylet tiszteletbeli tagjává ezennel megválasztja.

106. **Szentgyörgyi József**: indítványozza, hogy ezentul az egyleti kertek és a könyvtár is rendszeresen látározassanak és az erről szóló jelentések a közgyűlés elé terjesztessenek;

— közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

107. **Szentgyörgyi József**: indítványozza, hogy a közgyűlés **Gróf Schweinitz Gyula** tagtársnak az egylet érdekében kifejtett fáradhatatlan, szakavatott és sikerdús munkásságáért elismerő köszönetet szavazzon;

— egyhangulag elfogadtatott és **Gr. Schweinitz Gyula** tagtársnak kivonatilag kiadni határozatott.

108. **Inczédy Sámuel** az első szavazatszedő bizottság nevében jelenti, hogy a bejött szavazatok összes száma: 55, ebből nyert

Elnökségre:	Tisza László	53-at,
"	Paget János	1-et,
"	érvénytelen volt	1
Első alelnökségre:	Szabó József	53-at,
"	Gróf Schweinitz Gyula	1-et,
"	Gróf Teleki Gusztáv	1-et,
Másod-alelnökségre:	Báró Jósika Samu	52-öt,
"	Gróf Schweinitz Gyula	3-at.

— Közgyűlés ebből folyólag határozatilag kimondja, hogy az 1879—1882-iki időszakra elnöké **Tisza László**, első alelnöké **Szabó József**, másod alelnöké **Báró Jósika Samu** választott; mire elnök és első alelnök (a jelen nem levő másod-alelnök nevében is) megválasztásukért őszinte köszönetet mondanak.

109. **Finály Henrik** a másodszavazatszedő bizottság nevében tudatja, hogy az igazgató választmányra beadott szavazatok összes száma 55, ebből nyertek:

Berde Áron 55	Schilling Rudolf 54
Békésy Károly 55	Sárosy Pál 54
Báró Bánffy Ernő 54	Szabó Samu 54
idősb Bodor Pál 55	Barcsay Domokos 54
Dávid Antal 55	Szenkovich Márton 55
Eöry Tivadar 55	Szigethy Miklós 54
Filep István 55	Gróf Schweinitz Gyula 54
Girsik János 55	Tóth Zsigmond 55
Hutflesz Károly 54	Tuba Lajos 55
K. Papp Miklós 54	Vörös Sándor 54
Ritter Gusztáv 55	Walter Lajos 55
Szentgyörgyi Lajos 55	Végh Bertalan 54

— Közgyűlés e 24 tagtársat az 1879—1882-ki időszakra az igazgató választmány választott tagjaiul jelentvén ki, egyszersmind tudomásul veszi, hogy a nevezettek kivül még **dr. Szaniszló Albert** 3, **Korbuly Bogdán** 2, **Demeter Károly**, **gr. Bethlen Sándor**, **Kertész György**, **Szigmund Ákos**, **báró Jósika Samu**, **gr. Bethlen Géza** és **Velits Károly** tagtársak egy—egy szavazatot nyertek.

110. Elnök: mielőtt a közgyűlést bezárná, szomorú hazafias kötelességének tartja annak tudomására hozni, hogy az épen most érkezett távirati hírek szerint az árvíz Szegeden erőt vett és az alföldi városok e gyöngyét elpusztította. E megrendítő esemény hatása alatt indítványozza, hogy a jelenlévő tagok adakozzanak az általa megnyitott aláírási iven a szerencsétlen szegediek számára.

— **Dávid Antal** indítványozza, hogy az egylet maga is járuljon megfelelő összeggel a példátlan nyomor enyhítéséhez.

— Közgyűlés a lelkes indítványt egyhangulag elfogadva, az egyleti pénztárból a szegedi árvízkarosultak javára 300 frtot utalványoz és azt a tagoktól begyűlt összeggel együtt távirati uton a nm. m. k. belügyministeriumhoz azonnal felküldeni határozza.

Ezek után a közgyűlés eloszlott.

Tisza László,
egyleti elnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.